

בעהשית

שבע חיים

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר
הגה"ק זצוקללה"ה

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

פרשת במדבר תשפ"ג

גליון ב' אלפים ע'

שנה ל"ט • גליון ל"ג

יוצא לאור ע"י

מכון הוצאה לאור "שבע חיים"

אגוד חסידי צאנז

רח' רבי עקיבא 8 • קרית צאנז נתניה

טלפון/פקס: 09-8820355

בארה"ב: 201-472-0556

תוכן הענינים

דברי תורה מאת כ"ק מרן ארמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

פרשת במדבר תשל"ז

- מדברי הכלי יקר והאור החיים הקדוש שאלעזר ואיתמר נקראו בניו של משה לפי שהוא התפלל עליהם שיחיו. מעשה עם הרה"ק מראפשיץ שהתפלל על הרה"ק משינאווא.
- סגולה המובאת בספר חסידים שמי שבנו חולה יקנה איש אחר את הבן ממנו, ובכך יושע כי על השני לא נגזר שימות בנו.
- המלמד את בן חברו תורה כאילו ילדו, ולכן טען משה רבינו שהוא לימד תורה לאלעזר ואיתמר ונחשבים כבניו ולא כבני אהרן, ועליו לא נגזר שימותו בניו, ובדין הוא שיחיו.
- רק כאשר התלמיד מקיים את כל מה שרבו אומר לו, אז נאמר שהמלמד את בן חברו תורה כאילו ילדו, ונדב ואביהוא שהורו הלכה בפני משה לא נחשבו כבניו של משה.
- המחזיק ישיבה שעוסקים בה בתורה הרי הוא בכלל המלמד את בן חברו תורה, והתלמידים נחשבים כבניו, ובזכות לימוד התורה שלהם מתקיים בו ברא מזכי אבא.
- גודל הזכות לתמוך בישיבת צאנו אשר התלמידים לומדים בהתמדה ויראתם קודמת לחכמתם, והמחזיקם נחשב כאילו ילדם.
- הברכה למחזיקי הישיבה שיוכו גם הם לבנים וחתנים תלמידי חכמים וגדולי תורה.

בשולחנות הטהורים ליל ויום ש"ק פרשת במדבר תש"ך

- על ידי שהבנים מתנהגים על פי התורה כדת וכנכון הם מזכים את אביהם.
- כאשר לומדים תורה לשמה ניצולים מתאוות רעות.

דברי תורה מאת כ"ק מרן ארמו"ר הגה"ק שליט"א

מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי

- מספה"ק נועם אלימלך, דאף שהאדם צריך להכיר בחטאיו ולהיות עם לב נשבר, אך לא יהיה שרוי בעצבות, שכן הוא יכול להתחדש כבריה חדשה.
- סיבת ההתחזקות לאדם כמו שכתב בספה"ק אוהב ישראל, שכל נשמות ישראל היו כלולים באברהם אבינו, וכיון שכבר קיים פעם אחת את המצוה כהוגן, יכול הוא בכל מצב לשוב ולקיים המצוות.
- מספה"ק תפארת שלמה, שנשמת האדם היא משכן לעיבור נשמות צדיקים על ידי שדבוק במעשיהם הטובים.
- זהו התחזקות גדולה, שגם בזמננו על ידי שמקיימים מצוות זוכים לסיעתא דשמיא בכח הצדיקים.
- מתי יגיעו מעשי למעשה אברהם יצחק ויעקב, היינו כשהיה כלול בנשמותיהם.
- גם כאשר נחנו פשענו ומרינו, מי"מ כולנו בני איש אחד נחנו, שאנו צאצאים של אברהם אבינו והיינו כלולים בו, ולכן נחנו נעבור חלוצים.
- זה שענה השי"ת לאומות העולם הביאו ספרי יוחסין וכו', שבני ישראל מתייחסים אחר האבות הקדושים והיו כלולים בהם וכבר קיימו את התורה ולכן יש להם היכולת לקיים מצוות התורה בשלימות.

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

פרשת במדבר תשל"ז *

כל ישראל צריכים להיקרא תולדותיו של משה, ולמה הזכיר רק את בני אהרן בלבד, וכן הקשו עוד מפרשים (ראה אלשיך הק').

לכן כתב שם בכלי יקר לפרש הכתוב באופן אחר, וכן פירש באור החיים הקדוש, על פי מה שאמר הכתוב (דברים מ, כ) ובאהרן התאנף ה' מאד להשמדו ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההוא, ודרשו חז"ל (ויקרא רבה ז, א, וברשי" שם) שנגזר על אהרן כלוי בנים, והועילה תפילתו של משה מחצה, ומתו שנים ונשארו השנים, עיי"ש, ונמצא שאלעזר ואיתמר ניצלו ונשארו בחיים בזכות תפילתו של משה רבינו, ועל כן נחשבים הם כבניו ותולדותיו של משה.

ומה מאד נהניתי בראותי את אלה דברי הכלי יקר והאור החיים הקדוש, כי הנה ידוע המעשה באריכות, כפי ששמעתי מכ"ק אאמו"ר זי"ע וכן מהגה"ק מנאסיד וצ"ל, מה שאירע אצל דו"ז הרה"ק משינאווא זי"ע בימי ילדותו בעיר רודניק, שעברה עליו עגלה והגיע עד שערי מות והרופאים אמרו נואש מחייו, ושלא זקה"ק מצאנו זי"ע שליח אל הרה"ק מראפשיץ זי"ע להזכיר את בנו שיתפלל לרפואתו, והרה"ק מראפשיץ נענה ואמר 'מיר האבן אים

בפרשת השבוע (במדבר ב, לד), ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה בן חנו לדגליהם וכן נסעו איש למשפחותיו על בית אבותיו. וסמוך לו (ג, א-ב), ואלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר ה' את משה בהר סיני, ואלה שמות בני אהרן הנכבוד נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר. ויש לבאר פשר סמיכות שתי פרשיות אלו.

כבר דקדקו כל המפרשים שפתח הכתוב ואמר, ואלה תולדות אהרן ומשה, ולא הזכיר אלא את תולדותיו של אהרן, וברשי" כתב, ואלה תולדות אהרן ומשה, ואינו מזכיר אלא בני אהרן, ונקראו תולדות משה, לפי שלמדן תורה, מלמד שכל המלמד את בן חבירו תורה, מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו. ביום דבר ה' את משה, נעשו אלו התולדות שלו, שלמדן מה שלמד מפי הגבורה, ע"כ.

ובכלי יקר הקשה קושיא נפלאה על דרשה זו, שהרי כל בני ישראל למדו תורה מפי משה רבינו, ואם כן היו

* דברות הקודש הועברו בשידור טלפוני למסיבה של מצוה לטובת 'מתיבתא צאנז' ביוניאן סיטי, שהתקיימה בבית הרה"ח ר' מנחם בנימין פאשקעס הי"ו.

פלוני ופלונית, הא לכם שקל, הא לכם ככר ובשר ויין, אני פודה את בניכם שיהא בני יוחיה, כך עושים למי שאין מתקיימים לו בנים ואין בו משום ניהוש, ע"כ. פירוש, שיש סגולה נפלאה למי שיש לו בן הנזטה למות, שיבוא אדם אחד ויקנה את הבן הזה מהאב תמורת איזה סכום קטן (ואין הכוונה למכירה ממש, כי אין אדם יכול לקנות ממש את בנו של חבירו, אלא זה מועיל רק לענין ביטול הגזירה), ובכך תבטל הגזירה, כי שוב אין הבן נקרא בנו של הראשון אלא בנו של השני, והרי על השני לא נגזרה גזירה שימות בנו. והחיד"א שם בפירושו ברית עולם על ספר חסידים הוסיף וכתב וז"ל, בראותי דברי רבינו הנאני, דכך נוהגים במדינת תוגרמה ומתקיימים, ונמצא שורש הענין בדברי רבינו ז"ל, עכ"ל.

מעשה נראה לומר, שכאשר התאנף ה' באהרן מאד להשמידו ונגזרה הגזירה לכלות את בניו, טען משה רבינו בתפילתו, שהרי הוא לימד תורה את בניו של אהרן, וכל המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו, ונמצא ששוב אין הם נחשבים כבניו של אהרן אלא כבניו של משה, ואף אם נגזרה גזירת כילוי בנים על אהרן אבל עלי לא נגזרה גזירה זו, כדוגמת הסגולה של מכירת הבן החולה מידי האב לידי איש אחר, ולכן בדין הוא שישארו בחיים.

*

ברם, לפי דרכנו עדיין צריך ביאור מדוע הועילה מענה זו רק כלפי אלעזר ואיתמר להותירם בחיים, ולא כלפי נדב ואביהוא.

אויסגעבעמען' [פעלנו בעבורו ישועה], ואכן הוא ניצל ממות לחיים והאריך ימים, ומאז היה הרה"ק מראפשיץ מכנה אותו "מיון יחזקאל'ע". (ושמעתי מהרה"ח ר' אברהם הערליך (שיחי') [ז"ל] שהוא זוכר כאשר הרה"ק משינאוואו הגיע לרודניק בזקנותו והלך אל המקום שבו עברה עליו העגלה בילדותו ובירך ברכת שעשה לי גם במקום הזה).

וזאת יש לדעת שכל דבר שהיה אצל הצדיקים הקדושים יש לו מקור בקדמונים ובראשונים, ובדבריהם של הכלי יקר והאור החיים הקדוש מצאנו מקור לדרכו של הרה"ק מראפשיץ, שבגלל שהוא פעל בעבורו ישועה היה מכנה אותו 'מיון יחזקאל'ע', וכאמור שגם אלעזר ואיתמר נקראו תולדותיו של משה לפי שהוא התפלל בעבורם שישארו בחיים.

על כל פנים, לפי דרכו של רש"י מוטלת עלינו חובת ביאור ליישב את קושיית הכלי יקר, מדוע רק בניו של אהרן נקראו תולדות משה לפי שלמדו ממנו תורה והמלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו, והלא כל ישראל היו תלמידיו של משה רבינו ושתו את מימיו, ולמה לא נקראו כולם תולדותיו של משה.

*

נראה לומר, על פי מה שכתב בספר חסידים (סימן רמה) וז"ל, אם נגזר על פלוני ששמו כך הרי הגיע עד שערי מות וכו', כגון ראובן שיש לו בן ונזטה למות, ויבא שמעון ויאמר לאביו ולאמו,

מנת לקיימו, באופן כזה נחשב הרב כאילו ילדו וכאילו עשאו. לכן הוסיף ריש לקיש ודרש מהכתוב ואת הנפש אשר עשו בחרן, שהכוונה שאברהם אבינו גייר גרים והכניסם תחת כנפי השכינה (בראשית רבה ל"ד, ד), ולהורות שרק כאשר הרב מלמד את בן חבירו תורה באופן שהתלמיד כגד המתגיייר ומקבל עליו עול מצוות, רק אז נחשב הרב כאילו עשאו וילדו.

*

בזה נראה לפרש מה שדרשו בספרי, והובא גם ברש"י, על הכתוב (דברים ו, ז) ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך, וז"ל, ושננתם לבניך, שיהו מחודדים בתוך פיך, שכשארם שואלך דבר לא תהא מנגמם בו, אלא תהא אומרם לו מיד. לבניך, אלו תלמידך, וכן אתה מוצא בכל מקום שהתלמידים קרויים בנים שנאמר (מלכים ב' ב, ג) ויצאו בני הנביאים אשר בבית א-ל אל אלישע, וכי בני נביאים היו והלא תלמידים היו, אלא מיכן לתלמידים שקרויים בנים, וכן הוא אומר (שם ב, ה) ויגשו בני הנביאים אשר ביריחו אל אלישע, וכי בני נביאים היו והלא תלמידים היו וכו', וכשם שהתלמידים קרויים בנים כך הרב קרוי אב שנאמר (שם ב, יב) ואלישע ראה והוא מצעק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו ולא ראהו עוד, עי"ש.

והנה יש לדון ולברר במה שדרשו ושננתם שיהו דברי תורה מחודדין, שלכאורה היה אפשר לומר שהכוונה על האב והרב המלמד, שהוא מחויב ללמוד עד שהדברים יהיו

לבאר זאת נתבונן במקור דברי רש"י הנ"ל שהם בגמרא מסכת סנהדרין (י"ג, ב) וז"ל שם, אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן, כל המלמד בן חבירו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו, שנאמר ואלה תולדות אהרן ומשה, וכתוב ואלה שמות בני אהרן, לומר לך, אהרן ילד ומשה לימד, לפיכך נקראו על שמו, ע"כ. ובסגנון אחר מובא שם בסוף המסכתא (צ"ג, ב), אמר ריש לקיש, כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו, שנאמר (בראשית י"ב, ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן, ע"כ. וצריך ביאור מה בא ריש לקיש להוסיף יותר מדרשתו של רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן, ומה למדנו עוד בדרש שלמד מהכתוב ואת הנפש אשר עשו בחרן.

והנראה לי כזה כדבר הגון ונכון, שריש לקיש בדרשתו בא להוסיף וללמדנו, שלא כל המלמד את בן חבירו תורה נחשב כאילו ילדו, כי אלמלי הוא מלמדו תורה והתלמיד אין נפשו חושקת בתורה, או שהוא מבעט ברבותיו ואינו שומע בקולם ואינו שומר ומקיים את מה שהוא לומד, באופן כזה אין הרב נחשב כאילו ילדו וכאילו עשאו, כי הוא לא היטיב לו בכך שלמדו תורה, אלא אדרבה עשה אותו יותר גרוע בכך שהרי לומד שלא על מנת לקיים. רק אם עלתה ביד הרב להעמיד את התלמיד בקרן אורה באופן שהוא לומד על מנת לשמור ולעשות ולקיים, והוא יודע כי מורא רבך כמורא שמים (אבות ד, יב), והוא נוהר לשמוע בקול רבו ולעשות ככל אשר יורנו בלי לזותר על אות אחת, וכל מה שהוא לומד מרבו חקוק על לוח לבו על

בבן יתיישב לנכון הטעם מדוע רק אלעזר ואיתמר ניצלו ממות לחיים בזכות שהיו נחשבים כבניו של משה שלמדס תורה, כי הנה הקשו המפרשים (אור החיים, ויקרא טו, א; מהרש"א, חידושי אגדות, עירובין סג, א) על מה שהזכרנו מדברי חז"ל שבחטא העגל נגזר על אהרן כילוי בניס כאמור ובאהרן התאנף ה' וגו', והועילה תפילתו של משה למחצה להותיר בחיים את אלעזר ואיתמר, שהרי מקרא מלא דיבר הכתוב (ויקרא י, א-ב) ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם, ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה', הרי מפורש שהם מתו בחטא הקרבת אש זרה ולא בגלל הגזירה שנגזרה על אהרן שימותו בניו.

ולפי דברינו ייאמר, שהרי אמרו חז"ל (עירובין סג, א) שלא מתו נדב ואביהוא אלא על שהורו הלכה בפני משה רבן, מאי דרוש, ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח (ויקרא א, ז), אמרו, אף על פי שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט, עיי"ש, ולהאמור הכל הולך אל מקום אחד, שלעולם היתה עיקר סיבת מיתתם בגלל הגזירה שנגזרה על אהרן כאמור ובאהרן התאנף ה' מאד להשימו, אלא שאלמלי היו נדב ואביהוא שומעים בקולו של משה ולא היו עושים מעולם שום דבר על דעת עצמם, ולא הורו הלכה בפני רבן, אז היו נחשבים הם תלמידים של משה רבינו בשלימות, והיה מתקיים בהם כל המלמד בן חבירו תורה כאילו ילדו, והיה יכול משה לבוא כמענה שהם אינם נחשבים בניו של אהרן אלא בניו שלו ועליו לא

מחודדים ושנונים בתוך פיו, וכן משמע לכאורה מלשון הספרי מחודדין בתוך פיך דהיינו כפיך של האב והרב, אך באמת נראה שהכוונה על הבנים והתלמידים, שהרי הכתוב אומר ושננתם לבניך, דהיינו שתלמד עם בניך תורה הרבה, כדרך שנאמר בפרשת והיה אם שמוע (דברים יא, יט) ולמדתם אותם את בניכם לדבר במ וגו', עד שיהיו דברי תורה משוננים ומחודדים בתוך פיהם של הבנים והתלמידים. ושמחתי כששוב ראיתי בפירוש הרי"ף [לרבי יאשיהו פינמו זצ"ל] על העין יעקב (קידושין ל, א) שנקט גם הוא שדרשה זו עולה על התלמידים שיהיו דברי תורה מחודדים בפיהם, עיי"ש.

ולדרבנו עתה יש להוסיף בזה, שמה שדרשו ושננתם לבניך אלו התלמידים, עולה בקנה אחד עם מה שדרשו שכל המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו, ולכן נחשבים התלמידים כבניו שהרי הוא ילדם, אולם הכתוב מקדים להתנות שהתלמידים נחשבים כבנים רק כאשר דברי תורה מחודדים ושגורים בפיהם, ואין הכוונה רק שהם יודעים את התורה לשם ידיעה בעלמא, אלא שבכל שעה הם זוכרים את כל מה שלמדו כדי שהתלמוד יביאם לידי מעשה, ועל פי התורה שלמדו הם יודעים בכל דרכיהם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו [שעל כך מוסיף הכתוב ואומר, ודברת במ שבכתך בכיתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך], ורק באופן כזה נחשב הרב כאילו ילדם והם נחשבים כבניו.

ובלכתך בדרך זה יבואר כמין חומר סמיכות הכתובים, ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה בן חנו לדגליהם וכן נסעו איש למשפחתו על בית אבותיו, כאן הכתוב משבח את בני ישראל שעבשו שמעו בקולו של משה בסדר הניית הדגלים, ומזה מוכח שבשאר מקומות לא היו תמיד בני ישראל שומעים בקולו של משה, כי אלמלי היו רגילים תמיד לעשות ולקיים ככל אשר צוה משה אזי לא היה הכתוב כאן צריך להזכיר במיוחד שחנו לדגליהם כאשר צוה משה, ומאחר שלא שמעו תמיד בקולו של משה נמצא שכללות ישראל אף שלמדו תורה מפי משה מכל מקום לא היו ראויים להיקרא בניו של משה ולהיחשב כאילו ילדם.

ועל כך הסמך הכתוב ואמר, ואלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר ה' את משה בהר סיני, ואלה שמות בני אהרן הבכור נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר, שפתח ואמר ואלה תולדות אהרן ומשה ולא הזכיר אלא את תולדותיו של אהרן, וכפירוש רש"י שביום דיבר ה' את משה בהר סיני ולימד משה תורה את בני אהרן שוב נחשבו כתולדותיו של משה, וכפי שנתבאר מדברי הכלי יקר והאור החיים הקדוש שהכוונה רק על אלעזר ואיתמר שהם נחשבו בניו של משה לפי שהתפלל עליהם, וכפי שביארנו שהכוונה שבא משה בטענה שאלעזר ואיתמר נחשבים כבניו לפי שהם תמיד שומעים בקולו, אבל נדב ואביהוא נחשבו כבניו של אהרן ולא של משה, לפי שהורו הלכה בפני משה רבן ולא נחשבו כבניו, וממילא מיושב מדוע גם שאר ישראל לא נחשבו

נגזרה הגזירה, כסגולה שהזכרנו מהספר חסידים שמי שנגזר על בנו שימות יכול למכור את בנו לאיש אחר, וכפי שאכן הועילה טענה זו להציל את אלעזר ואיתמר, אבל אחרי שנדב ואביהוא הקריבו אז זרה אשר לא צוה אותם ה' והורו הלכה בפני משה רבן, שוב לא היו נחשבים לתלמידיו של משה ולא היה נחשב כאילו ילדם משה, וממילא נשאר בניו של אהרן, ולכן מתו כי על אהרן נגזרה גזירת כילוי בניו, ודו"ק.

*

באלה הדברים יתיישב בטוב גם מה שהקשה הכלי יקר, מדוע רק אלעזר ואיתמר נחשבו כבניו של משה בגלל שלמדם תורה, והרי כל בני ישראל למדו תורה מפי משה רבינו והיו כל ישראל צריכים להיקרא תולדותיו של משה. ולדברינו הרי הוא כמבואר, שהרי נתבאר שאין די בכך שהתלמיד ילמד תורה מרבו כדי שיחשב כבנו, אלא צריך הוא לשמוע בקולו ולא לסור ימין ושמאל מכל הדבר אשר יגיד לו רבו, ולשמור ולעשות ולקיים את כל מה שהוא אומר לו, ותנאי זה לא התקיים אצל כללות ישראל במדבר, כפי שאמר משה רבינו לבני ישראל (דברים ט, כד) ממרים הייתם עם ה' מיום דעתי אתכם, וכן כתוב (במדבר יד, כב) וינסו אותי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי, ומאחר שהם לא זכרו תורת משה ולא שמעו תמיד בקולו, לא היו נכללים בכלל כל המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו, רק אלעזר ואיתמר שקיימו וקיבלו לעשות את כל דבריו של משה, הם נחשבו כבניו וכאילו ילדם.

לכית המדרש ומציץ מן החרכים ורואה אותם לומדים בכל כוחותיהם, ויודע אני בעצמי שאני מעולם לא למדתי כל כך כמותם ולא ידעתי כל כך כמותם. ויחד עם זאת יראתם קודמת לחכמתם, אשר יראת ה' על פניהם לבלתי יחמאו והם מתייראים מאד מכל חשש ונדנדוד עבירה, ובאים אלי תמיד לשאול כל מיני שאלות אשר ניכר מהם גודל חרדתם מפני כל חשש עבירה, עד שאני ממש מקנא בהם.

אצל תלמידים כגון אלו הלומדים על מנת לעשות נאמר הכלל של 'המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו', וגם אלו המחזיקים את הישיבה הם בכלל המלמד את בן חבירו תורה. זאת ועוד, שהרי אמרו עוד חכמינו ז"ל (מגילה יג, א) שכל המגדל יתום ויתומה בתוך ביתו מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו, ובדורנו שכל הדור הוא בבחינת דור יתום (עין חגיגה ג, ב), הרי כל המלמד תורה לבחורים נחשב כמגדל יתום בתוך ביתו, שהרי לא כל האבות יודעים איך לגדל ולחנך את הבנים בביתם, כך שבהיכל הישיבה צריך לא רק ללמד תורה את הבחורים אלא גם לגדלם ולחנכם. אמור מעתה שכל המסייע להחזקת הישיבה יש לו סגולה כפולה, הן מכח המלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו, והן מכח המגדל יתום בתוך ביתו כאילו ילדו, ואם הוא נחשב כאילו ילד ממיילא התלמידים נחשבים כבניו, והרי ברא מזכי אבא (פנהדרן קד, א), ואם כן זכיה גדולה היא לאותם יהודים אשר מחזיקים את התורה הזאת, שזוכים ויש להם חלק בזכות לימוד התורה של הבחורים.

כתולדות משה לפני שרק בחניית הדגלים שמעו בקולו ולא בשאר מקומות, ודו"ק.

*

הבלל העולה מדברינו, שמה שאמרו חכמינו ז"ל שהמלמד את בן חבירו תורה כאילו ילדו, הדברים אמורים רק כאשר התלמיד שומע בקול רבו, והוא יודע שהתכלית של ללמוד וללמד הוא כדי לבוא לידי לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך.

אין רצוני ח"ו להמעיט בחשיבותם של אחרים, אבל כמדומה לי שבקרב כלל הישיבות בדורנו אין הרבה ישיבות אשר הגיעו למעלה זו, ועל כל פנים לא כפי הערך שהיה צריך להיות בתכלית השלימות, שאכן יגדלו משם בחורים תלמידי חכמים ויראי שמים אשר כל כוונתם ושאיפתם היא רק לשמוע בקול מוריהם, שכל מה שלומדים תורה היא רק על מנת לשמור ולעשות ולקיים.

אולם בישיבת צאנו אשר נקראת על שמו של זקה"ק בעל דברי חיים מצאנו זי"ע, יש איזה כח אבות של זקני הקדוש, אשר בזכותו אנו רואים ברוך ה' פירות טובים ומשובחים, והשיות היא בעזרנו גם מכאן ולהבא. אנו רואים בישיבתנו מה שלא רואים בהרבה ישיבות, בחורים תלמידי חכמים ויראי ה', השוקדים על משנתם בהתמדה כל היום, והאמת אני אשר נער הייתי גם זקנתי והרבה פעמים אני מאד מקנא בבחורים אלו, כאשר אני עובר סמוך

מה שאמרו (שבת קלח, ב) עתידה תורה שתשתכח מישראל, אלא יתקיימו דברי רבי שמעון בן יוחאי שאמר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל, שנאמר (דברים לא, כא) כי לא תשכח מפי זרעו.

בן אשגר ברכת יישר כח לבעל האכסניא [מוה"ר מנחם בנימין פאשקעס שיחי], אשר למרות שאמרו לי שהוא כבר עושה פעולות למען הצלחת הישיבה לצעירים בווייליאמסבורג, וגם למען בית החינוך לבנות שם אשר הוא לשם ולתפארת ב"ה, עם זאת הוסיף עתה לקחת על עצמו לפעול גם למען הבחורים בישיבה גדולה והאברכים כאן ביוניאן סיטי, כי באמת זהו העיקר והתכלית, כי אין חפצנו שהילדים ילמדו תורה רק בצעירותם כפי שנקרא כאן במדינה 'א אמריקאנער ישיבה', שלומדים תורה רק עד שהילדים בני י"א שנה, אלא התכלית הוא שהתלמידים ימשיכו בלימודם גם בישיבה גדולה ובהיותם אברכים, שיצמחו ויתעלו לתלמידי חכמים, ובעל האכסניא שיחי' השכיל להבין מטרה זו, כי הוא עצמו מבוגרי תלמידי ישיבתנו.

תהילה להשי"ת זכינו שרוב העסקנים העוסקים היום למען הישיבה הם עצמם תלמידי ישיבתנו, אשר אין זה דומה כלל למה שהיה לפני כשלושים שנה כאשר באנו כאן לאמריקה, בימים ההם של הנחת היסודות לישיבה היינו צריכים לעמול בעבודה קשה ומפרכת שהיתה דומה לחציבת סלעים וחפירה באדמת טרשים קשה, ובהכרח היינו זקוקים אז לבוא לעזרתם וסיועם של אנשים שונים שלא היו בני תורה ולא

סבור אני שזכות גדולה היא ליהודים שזוכים להחזיק את הישיבה ביוניאן סיטי, וגם ליהודים שזכו לסייע בהקמת הישיבה קטנה לצעירים בווייליאמסבורג, כאשר התכלית והמטרה היא שכאשר יגדלו ימשיכו ללמוד בישיבה גדולה, ולא כמו שמצוי באמריקה בשאר מקומות הרחוקים מרכזי היראים שלדאבון הלב אחרי שלומדים כמה שנים כבר מבקשים לפרוק עול תורה ח'ו ומתקיים בהם 'שנה ופירש קשה מכולם' (פסחים מט, ב), אך אצלנו רואים ב"ה שהבחורים והאברכים ממשיכים להנות בתורה ה' כל הימים, והולכים וגדלים ומתעלים במעלות התורה יותר ויותר. יש אצלנו בישיבה חבורה נכבדה של בחורים אשר בקרוב עומדים להיבחן על שש מאות, או אלף דפי גמרא עם תוספות ואף יותר מכך. אמנם בשנים הראשונות כשהתחלנו להנהיג זאת סברו שהדבר בלתי אפשרי, וכולם אמרו נואש שבימינו אי אפשר לתבוע השגות כאלו, עד שחפץ ה' בידינו הצליח לשבור חומה זו ולהראות הדרך גם לאחרים שבחורים יכולים להיבחן על שלישי ומחצה מכל הש"ס, ובקרוב גם על כל הש"ס כולו.

ובוודאי לחתני רבי שלמה (שליט"א) [זצ"ל] יש חלק גדול בכל זאת, כאשר כל העול כאן ביוניאן סיטי מוטל עליו, והוא מתמסר בכל כוחותיו להצלחת הישיבה, ואני לעצמי לא הייתי יכול להוציא את כל זאת מן הכח לפועל לולי עזרתו.

מחויב אני להחזיק טובה ליהודים המסייעים לישיבה, שלא יתקיים

הברכה אחת היא לי, שהקב"ה יעזור לכם שבניכם ילמדו כאן בישיבה וכל בניכם יתעטרו בעמרת 'מורינו', ולא עוד אלא שזה עתה חידשנו בישיבה דבר חדש שכל מי שייבחן על שני אלפים דפי גמרא עם תוספות יתעטר בתואר 'מורה מורינו', ומי יתן שאכן יבוא יום שרבים יבחנו ויתעטרו בתואר מורה מורינו עד שמי שיבחן רק אלף דפי גפ"ת לא יהיה נחשב כל כך כי הוא לא יודע אפילו מחצית הש"ס. וברך אברככם, שהקב"ה יעזור שכל הבנים שלכם יהיו 'מורה מורינו', ותזכו גם לחתנים תלמידי חכמים, כאשר בנותיכם הלומדות בבית החינוך שלנו יקחו רק בחורים תלמידי חכמים.

השי"ת יעזור בזכותו של זקה"ק בעל דברי חיים זי"ע, שיתקיים בכם (משלי כו, יח) נוצר תאנה יאכל פריה, שתיושעו ברוחניות ובגשמיות בברכת כל טוב, שנוכה לקבלת התורה, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה, ויגאל גאולת עולם במהרה בימינו אמן.

הבינו כל כך בערכה של תורה, אבל היום ב"ה שוב אין אנו זקוקים למובתם של אנשים כאלו, אלא גם הכלים המסייעים לישיבה הם היום כלים טובים, ואפשר לנו לקחת אברכים שהם עצמם בני תורה ותלמידי חכמים המכירים ומעריכים את ערך התורה שהם ישתדלו ויפעלו למען הישיבה.

כבר נזכר בגמרא מסכת ברכות (סג, ב) שיש לפתוח בכבוד האכסניא ולברכו, וברכתי נתונה לבעל האכסניה ולכל היהודים שהתאספו לכבוד התורה ולעזור לישיבה, שהקב"ה יעזור שבניכם יעלו מעלה מעלה בתורה. זאת היא הברכה הטובה ביותר שאני יכול לתת לכם, כי כמה אברככם, אם בברכת הממון, הלא יודע אני בעצמי שאינני חפץ בממון, ואיני יודע מה מעלה וטובה יש בממון, ודעלך סני לחברך לא תעביד (שבת לא, א), ואיך אברככם בדבר ששנאו עלי. וכבר סיפרתי על זקנתי הרבנית מגארליץ זי"ע שאמרה, שבכל תפילת שמונה עשרה היא מתפללת שצאצאיה יהיו עניים, וכפי הנראה תפילותיה אכן התקבלו.

בשולחן הטהור ליל ש"ק פרישת במדבר תש"ך

אהרן. וברש"י כתב, ואלה תולדות אהרן ומשה, ואינו מזכיר אלא בני אהרן, ונקראו תולדות משה, לפי שלמדן תורה, מלמד שכל המלמד את בן חבירו תורה, מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו. ביום דבר ה' את משה, נעשו אלו התולדות שלו, שלמדן מה שלמד מפי הגבורה, ע"כ.

בתוח"ק (במדבר ג, א-ב) ואלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר ה' את משה בחר סיני, ואלה שמות בני אהרן וגו'.
מקשים המפרשים שפתח הכתוב ואמר, ואלה תולדות אהרן ומשה, ולא הזכיר אלא את תולדותיו של

את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור, שקשה הלא פסוק זה בו מזכיר זכות אבות הוא נחמה ואין מקומו כאן בתוך הקללות, וכבר עמדו בזה השל"ה הקדוש והמגיד מדובנא לתרץ זאת⁴⁶. ולדרכנו נראה כי על ידי שהמאנו נגד השי"ת ועברנו על מצוותיו הרי נגרם לאבותינו הקדושים ביוון גדול כגן עדן, ועל כך באה התוכחה שעל עון זה יפקוד ה' אותנו.

והנה משה רעיא מהימנא נתגדל בזכותם של בני ישראל, כמו שדרשו חז"ל (ברכות לב, א; מובא ברש"י שמות לב, ז) על הפסוק בפרשת חטא העגל, וידבר ה' אל משה לך רד וגו', רד מגדולתך, כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל, עיי"ש. וזה שאמר כאן הכתוב, ואלה תולדות אהרן ומשה, היינו בשביל התולדות הטובים שהיו למשה הוא זכה כי ביום דבר ה' את משה בהר סיני, כלומר הוא זכה לכך רק בזכות בניו ותלמידיו שהיו כבניו.

⁴⁶ ראה בספר של"ה הקדוש (פרשת בחקותי, דרך חיים תוכחת מוסר, אות ד) וז"ל: וקבלתי כי אף זה הפסוק הוא מתוכחת מוסר, כי אינו דומה רשע בן רשע החוטא לרשע בן צדיק, כי הרשע בן צדיק עונשו מרובה, שראה אביו מתנהג בחסידות והוא אין מנהג אבותיו בידיו, וכן אין דומה מי שהוא דר במקום מכוער למי שהוא דר במקום תורה. על זה אמר, אני אזכור לך אלו הדברים לך חובה, שאתה מזרע אבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, וגם הארץ אזכור, כי נתתי לך ארץ ישראל שאוירא דארץ ישראל מחכים (בבא בתרא קנח, ב). ועל כל זאת לא הלכת בדרך ישר. על כן כל איש ישים אל לבו, ובפרט מי שיש לו אבות

ברם לפי זה יקשה דהא הקב"ה דיבר אל משה לפני שלימד תורה לבני אהרן, והיה לו לומר ביום אשר דבר משה איתם מה שדבר ה' אליו בהר סיני.

ונראה לבאר הענין, דהנה אמרו חז"ל (פנהרין קד, א) ברא מזכי אבא, ועל ידי שהבנים מתנהגים על פי התורה כדת וככונן הם מזכים את אביהם. כמו שמצינו במדרש (בראשית רבה סג, ב) רבי שמואל בר רב יצחק אמר, אברהם לא ניצל מכבשן האש אלא בזכות של יעקב, משל לאחד שהיה לו דין לפני השלטון ויצא דינו מלפני השלטון לישרף, וצפה אותו השלטון באסטרולוגיאה שלו שהוא עתיד להוליד בת והיא נשאת למלך, אמר כדאי הוא להנצל בזכות בתו שהוא עתיד להוליד, והיא נשאת למלך, כך אברהם יצא דינו מלפני נמרוד לישרף, וצפה הקדוש ברוך הוא שיעקב עתיד לעמוד ממנו, אמר כדאי הוא אברהם להנצל בזכותו של יעקב, דהא הוא דכתיב (ישעיה כמ, כב) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם, יעקב פדה את אברהם, ע"כ.

ואיתא בזהר הקדוש (פרשת פנחס, חלק ג דף רט, ב) כי בעת שמחה עוקרים לאבות מגן עדן ומביאים אותם לשמחה בשמחת צאצאיהם בעולם הזה עיי"ש, ובוודאי שכן ישישו וישמחו האבות במעשיהם הטובים של בניהם. אבל אם ח"ו יהיה לאדם בנים לא טובים שאינם מתנהגים על פי התורה אזי נגרם לאב ביוון רב על ידם.

ובזה נראה לפרש הכתוב בפרשת התוכחה (ויקרא כו, מב) וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף

ואמר שאביו היה רב מפורסם בעיר גדולה. כשפסקו השופטים את גזר דינם, הקילו בעונשו של הגנב הראשון לתת לו עונש מאסר לתקופה קצרה, ואילו בעונשו של השני החמירו מאד להשית עליו מאסר לשנים ארוכות. שאל הגנב השני בפליאה גדולה, למה נגרע חלקו מחברו אחרי ששנינו גנבנו יחד במידה שוה. אמרו לו, הלא חברך הוא גנב בן גנב, וכן למשפחת גנבים מדורי דורות, ואין לתלות בו האשמה כל כך. אבל אתה שגדלת על ברכי אביך שהיה רב מפורסם ואיש צדיק וישר, ומה גם שנודע לנו שאבות אבותיך מדורי דורות כולם היו צדיקים, איך עשית את הרעה הגדולה הזאת, על כן ראוי אתה לעונש כפול ומכופל, כי אינו דומה רשע בן רשע לרשע בן צדיק.

בשולחן הטהור יום ש"ק פרישת במדבר תש"ך

גדולה מכל זאת אמרו, יפנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה, שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה, ובחכמה הוא אומר (משלי ה, יט) אילת אהבים ויעלת חן וכו', עיי"ש, היינו שהתורה מצילתו ממשחשבות רעות, כדתנו רבנן (קידושין ל, ב) הקב"ה אמר לישראל, בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו וכו', ואם אין אתם עוסקין בתורה אתם נמסרים בידו וכו' עיי"ש, כי כאשר לומד תורה לשמה ניצול מתאוות רעות.

וזוה שאצל שמעון נפגמו שני פעמים אותיות למ"ד, רמז על ללמוד וללמד, דלפי שנישאו לא עסק בתורה והיה לבו פנוי מן החכמה לכך נכשל במחשבת עריות והורה זנות בישראל, והבן.

שהיו יראי אלקים, וגם מי שיושב במקום חכמים לומדי תורה צריך לראות ביותר לילך בעקביהם, לתורה למעשים ולמדות, ולילך בדרכי החמודות. עכ"ל.

גם המגיד מדובנא הלך בדרך זו, והוסיף (משלי יעקב, פרשת בחוקתי, אות רמ): משל לשני גנבים שנתפסו יחדיו כשהם בוזים את רכוש הזולת, וכאשר הביאו אותם לפני השופטים, חקרו אותם תחילה מה שמם ומהיכן מוצאם. הגנב האחד ענה ואמר, שמוצאו מעיר פלונית ושם אביו כך וכך. מיד כשהזכיר את שם אביו נענו השופטים, מכירים אנו היטב את אביו, כי הלא גם הוא גנב מפורסם והוא בא לפנינו למשפט בשנים עברו על אשר שלח ידו ברכוש רעהו, וגורנו עליו להיאסר במשמר בית האסורים. אחר כך כששאלו את הגנב השני בן מי הוא, ענה

בתוח"ק (במדבר א, כב) לבני שמעון תולדותם למשפחותם לבית אבותם פקודיו במספר שמות לגלגלותם וגו'.

בבעל הטורים כתב דבר מופלא, וז"ל, לבני שמעון וגו' לגלגלותם, הלמ"ד עקומה למטה, לפי שהמלמד שלו זמרי בן סלוא חטא ונפלו משבטו. והלמ"ד היא גבוהה מכל האותיות כך חסר משבטו, שלא העמיד לא מלך ולא שופט (מדרש תרשא פרק ח). הלמ"ד השנית דגלגלותם דשמעון עשויה כמגירה וזקופה ואין לה כובע בראשה, לפי שהורה נשיא בית אב לשמעוני זנות בישראל בגילוי הראש ובקומה זקופה. עכ"ל.

ונראה דלרמזו בא כדאיתא ברמב"ם (הלכות איסורי ביאה כב, כא) וז"ל,

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי

הזה וכו'. והמדרש הוא כולו פלאי, דמה מקום יש למענת אומות העולם ולקנאתם בישראל, אחר שהם בעצמם לא רצו לקבל התורה כאשר השי"ת חיור ביניהם לתת להם את תורתו (עבודה זרה ב, ב; ספרי, פרשת ברכה, אות ב). וכן יש לכאר ענין יחוס האבות שבזכותו זכו ישראל לקבל התורה, והלא כבר אמרו חז"ל (אבות ב, יב) והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך.

התחזקות לאדם שבכח התשובה נעשה כבדיה חדשה

נקדים מדבריו הנודעים של רביה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע בספה"ק נועם אלימלך בפרשתן (ד"ה א"י וידבר ד') וזל"ק, נראה דהתורה מלמדת לאדם שיתנהג עצמו, כי להיות שהתורה ניתנה בסניי למען ילמד אדם להיות תמיד מוכנע גדול ונכוה בעיניו, כדרך שעשה השם יתברך ברוך הוא שמאם בהרים הגבוהים ובחר בהר סיני הנמוך מכולם (מגילה כמ, א), וזהו במדבר סיני. רק לזה צריך האדם שלא יתעצב מחמת גודל הכנעה יפול בעצבות, וזה הוא מניעה

בתורה"ק (במדבר א, א-ב) וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר, שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם במספר שמות כל זכר לגלגלותם.

במדרש (במדבר רבה א, יא) וז"ל, אמר רב פנחס בר אידי מה כתיב בראש הספר, שאו את ראש כל עדת בני ישראל, רומם את ראש, גדל את ראש, לא נאמר, אלא שאו את ראש, כאדם האומר לקוסמינר [הממונה להרוג את המחוייבים מיתה למלך] סב רישיה דפלן, כך נתן רמו למה שאו את ראש, שאם יזכו יעלו לגדולה וכו' אם לא יזכו ימותו כולם וכו' עיי"ש.

עוד במדרש (ילקוט, פרשת במדבר, רמו תרפד), בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן, מה ראו להתקרב יותר מן האומות, סתם פיהן הקב"ה, אמר להן, הביאו לי ספר יוחסין שלכם, שנאמר (תהלים צו, ז) הבו לה' משפחות עמים, כשם שבני מביאין, ויתילדו על משפחותם לבית אבותם (במדבר א, יח), לכך מנאם בראש הספר

שעליו הכתוב אומר (תהלים ג, טז) ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי, אלא יתחזק תמיד בשמחה והתרוממות, בידיעה דגם אם הרבה לחטוא ולקלקל מעשיו הריהו יכול בכל זמן לעשות תשובה ולהיות כבריה חדשה. ולכן יאמר מאי דהוה הוה מכאן ואילך חושבנא, ובכל מצב שהוא יחדש כנשר נעוריו להתחזק בעבודת ה', והקב"ה יקבלו באהבה.

נשמות כל ישראל נכללו אצל אברהם אבינו שקיים כל התורה כהוגן

על פי דרכו יש להוסיף עוד רמז בפסוק זה, לכך שכל אדם מישראל בכל מצב שהוא יכול לתקן מעשיו ולהתקרב אל הבורא כל עולמים כבריה חדשה, בתקדם מה שכתב זקה"ק מסיגוט זי"ע בספרו רב טוב (פרשתו, ד"ה עוד נ"ל עפמי"ש) לבאר הכתוב שאו את ראש כל עדת בני ישראל וגו', על פי דאיתא מהארז"ל (ליקוטי תורה, פרשת וישלח, ד"ה וקרא את שמו) שכתובת ישראל' רמזים שמות האבות הקדושים והאמהות הקדושות, א'ברהם, י'צחק, י'עקב, ש'רה, ר'בקה, ר'חל, ל'אה. וזהו שאו את ראש כל עדת בני ישראל, היינו ראש האותיות של תיבת ישראל, ותמצא למשפחותם לבית אבותם, היינו האבות הקדושים, ועיי"ש מה שפירש לדרכו.

עוד נקדים מדברי הרה"ק מאפמא זי"ע בספה"ק אוהב ישראל (פרשת וירא, ד"ה וה' אמר) לבאר הכתוב (בראשית יח, יט) כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה

גדולה מעבודת הבורא יתברך. לכן הוהירה תורה עליו, שיראה להיות תמיד בשמחה, כי אין השכינה שורה מתוך עצבות (עיי' שבת ל, ב). וזהו באהל מועד, פירוש שיכנים עצמו לאהלו של מועד, הוא לשון שמחה, כי מועד היא לשון יום טוב.

באחד לחדש השני, פירוש ואם יאמר האדם ואיך אוכל לשמוח כיון שהרבתי לפשוע, ולזה אמרה תורה אף על פי כן יראה לעשות תשובה בשמחה, ויתחזק עצמו לאמר, הרי אני כאלו נולדתי היום הזה ולא אשוב עוד לכסלה. וזה נקרא חידוש, שנתחדש כבריה חדשה. וזהו באחד לחדש השני, כי האדם הזה הוא נתחדש ב' פעמים, האחד ביום שנולד והשני ביום שעושה התשובה ונתכפר לו. בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים, גם כן על דרך הזה כי השם יתברך ברוך הוא הוציאנו ממצרים, הם הקליפות גדולות, מ"ט שערי טומאה, ותמיד כשאדם עושה תשובה על חטאיו הוא יוצא מהקליפה אל הקדושה, ונקרא גם כן יציאת מצרים. וזה נקרא בשנה השנית, כי העולם נקרא שנה כנוצר בספר יצירה (ג, ה), לומר שגם בשנה השנית, פירוש בעולם עכשיו, גם כן יש יציאת מצרים שנית, והיינו בשעה שעושה אדם תשובה כנ"ל והבן, עכלה"ק.

והלימוד מדבריו הקדושים הוא, דגם בשעה שהאדם ממעט עצמו בענוה ושפלות בהכירו פחיתות ערכו, מכל מקום יזהר שלא לבוא לידי עצבות ויאוש בגין מעשיו המקולקלים, ולא יבוא לידי רפיון בלימוד התורה מתוך מחשבה

צדקה ומשפט, היינו לשמור את משפטי התורה.

בזה מכאר המדרש (תנא דבי אליהו רבה, פרק כה), שכל אחד ואחד מישראל חייב לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב וכו'. דלכאורה זהו פלא מה שייך לאדם לומר שרצונו לבוא למדרגת אברהם אבינו ראש המאמינים ואביר הרועים שהיה מרכבה לשכינה. אלא דבאמת אין המכוון להיות כמותו ממש אלא שיעשה מה שעשה בשעה שהיה כלול במוחו ובנשמתו של אברהם אבינו, וישתוקק לשוב לשורשו העליון כדי שיוכל להוציא הדברים הטובים מן הכח אל הפועל. וזהו מתי יגיעו מעשי המצוות שלי כיום, למעשה אבותי, היינו למעשים שעשיתי בהיות נשמתי כלולה אצל האבות הקדושים. עכתדה"ק.

אין קורין אבות אלא לשלשה שבללו את נשמות ישראל

יסוד זה מביא לנו התחזקות גדולה, שכן זהו לימוד עבורנו לא לבוא בשום מצב לידי יאוש ח"ו ושלא יחשוב האדם שאברה תקוותו ח"ו מחמת ריבוי חטאיו, כי הלא נשמתו כלולה בנשמות האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב ובהכרח שיקויים בו לבלתי ידה ממנו נדח (שמואל ב יד, יד), וסוף כל סוף תשוב כל נשמה מישראל למקור שורשה. וזהו ביסוד שאמרנו חז"ל (ברכות פז, ב) אין קורין אבות אלא לשלשה, שאלו הם אבותינו כיון שנשמותינו היו כלולות בנשמותיהם הטהורות, ובהכרח שכבר קיימנו פעם

ומשפט. דהנה כל אדם מישראל אשר מקיים את מצוות ה' ואת חוקיו ומשפטיו, צריך לכתחילה לקיימם עם כל הכוונות והיחודים על מנת שיעלו לריח ניחוח ויעשו נחת רוח לבורא ית"ש, ואם יקיימם ללא כל הכוונות הראויות, הרי לא יהיו המצוות הללו בשלימות.

אמנם כיון דלאו כל אדם זוכה למדרגה נשגבה זו, ומועטים המה בני העליה שיקיימו מצוות עם כל הכוונות גבוה מעל גבוה, אזי בכדי לתת יד לבני ישראל שיוכלו לקיים המצוות בכל אופן, הלך אברהם אבינו וקיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה (קדושין פב, א), וכיון שכל נשמות בני ישראל היו כלולים אז אצל אברהם אבינו, שכן הבן כנוס במח האב (תיקוני זוהר, תיקון יח, דף לה, א) ואם כן מוחו של אברהם אבינו היה השורש של כל נשמות ישראל הבאים אחריו עד סוף כל הדורות בעקבתא דמשיחא, לכן עורר בזה שיהא נחשב לבני ישראל עד סוף כל הדורות שיקיימו מכבר את כל מצוות התורה באופן הכי מושלם כדבעי למהוי.

ובזאת סלל אברהם אבינו את הדרך והתקין הצינור שדרכו יוכלו בני ישראל בכל הדורות לקיים את מצוות ה', כי נחשב להם שהוא מקיים המצוה יחד עמהם. וזהו הרמז הפסוק, **למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו, היינו שבני ישראל עד סוף כל הדורות יזכו לקיים את ציווי השי"ת ואת כל מצוות התורה, והטעם הוא ושמרו דרך ה', כיון דלשעבר כבר קיימו ושמרו את כל מצוות התורה, יצוה' מלשון צוותא וחיבור, והיינו כשהיו מחוברים בנשמתו של אברהם אבינו, ובכח זה יוכלו לעשות**

(אבות א, ד) יהי ביתך בית ועד לחכמים, רצ"ל שגופך יהא מקום משכן לנשמות הצדיקים שיתעברו בנשמתך.

וידוע המעשה המוכב בשבחי הארז"ל (אגרת א) שפעם נכנס הגה"ק רבי שמואל אוזידא זי"ע [מח"ס מדרש שמואל עמ"ס אבות] להיכלו של הארז"ל, והוא קם לכבודו בהידור, ואחר כך אמר הארז"ל שקם לכבודו של רבי פנחס יאיר שנכנס יחד עמו, כיון שבאותו יום עסק רבי שמואל במצות גמילות חסדים ואף רבי פנחס בן יאיר היה עוסק הרבה בפדיון שבויים ולגמול חסד עם האומללים.⁴⁵

⁴⁵זה הלשון בשבחי הארז"ל שם: פעם אחת ישב הארז"ל בביתו, ותלמידיו לפניו. ונכנס כבוד מורנו הרב רבי שמואל אוזידא שחיבר מדרש שמואל על פרקי אבות, לדבר עם הרב עסק אחד, והוא עדיין רך בשנים. ובראותו הרב ז"ל שנכנס, קם מלפניו מלא קומתו, ואמר לו ברוך הבא. ולקחו בידו והושיבו לימינו ודיבר עמו כל צרכו, ואחר כך יצא כמוהר"ש מלפניו. וכמוהר"ר חיים ויטאל להיות שהוא חקרן גדול מאוד, אמר להרב, אדוני לא אוכל להתאפק מלשאול למעלת כבוד תורתו, למה קמת מלפני הבחור מלא קומתך ואמרת לו ברוך הבא, מה שלא נהגת בן מקודם. אמר לו, חיין לא מלפני זה הבחור קמתי ולא לזה הבחור אמרתי ברוך הבא, אלא לרבי פנחס בן יאיר כבדתי, שנכנס עמו מעל ראשו, שנשמתו נתלבשה בזה הבחור היום, מפני שעשה היום מצוה שנהג רבי פנחס בן יאיר לקיימה תמיד, ועל כן נתעברה היום בו נשמתו, להחזיקו ולעזרו במצוות באלו.

כשמע מוה"ר חיים ויטאל דברי הרב, קם ורדף אחר רבי שמואל, ואמר לו, חיין רבי שמואל, שתאמר לי מה מצוה בא היום

אחת כל המצוות ועשינו את רצון ה' בתכלית השלימות, ואותו כח עליון יהא חוזר וניעור. וזהו ברמו נוטריקון שם 'ישראל' של שמות האבות והאמהות, כי הם סוד קיום כלל ישראל והם מעוררים תקוה לבני ישראל עד סוף כל הדורות.

ויבואר המסורה, ג' פעמים נחנו, כולנו בני איש אחד נחנו וגו' (בראשית מב, יא), נחנו נעבור חלוצים (במדבר לב, לב), נחנו פשענו ומרינו (איכה ג, מב). דגם כשהאדם מרגיש כי נחנו פשענו ומרינו, והיינו שהוא מלא הרי הרים ותלי תלים של חטאים עוונות ופשעים, והוא חש שהקליפות מקיפות אותו ושאינ בידו שום נקודת אור ושום פתח של תקוה, מכל מקום יתחוק בזאת אשר כולנו בני איש אחד נחנו, שכולנו היינו כלולים בנשמתו של אברהם אבינו שנקרא 'אחד' (מדרש אגרת בראשית, פרק ג) דכתיב (יחזקאל לו כד) אחד היה אברהם, ועל ידי זה נחנו נעבור חלוצים לפני ה' בתשובה ותיקון המעשים.

נשמת צדיק

מתעברת באדם שרוצה לקיים מצוה בשלימות

ביתר שאת יש לומר על פי מה שכתב בספה"ק תפארת שלמה (פרשתו, ד"ה א"י ואתכם) לבאר הכתוב בפרשה (א, ד) ואתכם יהיו איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו הוא, דכאשר אדם מישאל משתדל לקיים איזו מצוה מסויימת בשלימות, הריהו זוכה שמתעברת בו נשמה של צדיק קדמון שהיה אף הוא היה מקפיד על מצוה זו לעשותה בשלימות. ורמוז לזה אמרו חז"ל

בזכות היחוס לאבות הקדושים זכו בני ישראל לקבל התורה

בזה יבואר המדרש, בשעה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו אומות העולם בהן, דאף שגם אליהם בא הקב"ה ליתן את התורה, אבל ידעו שהעולם נברא בשביל התורה ובשביל ישראל (בראשית ובה א, ד), והבינו שזהו משום שרק לבני ישראל יש את הכח לקיים תורה ומצוות בשלימות, ועל זה שאלו מה ראו להתקרב יותר מן האומות, ולמה הם אינם יכולים לקיים התורה ומצוותיה.

סתרם פיהן הקב"ה, אמר להן, הביאו לי ספר יוחסין שלכם וכו' בשם שבני מביאין, רצ"ל שבני ישראל מתייחסים אחר האבות הקדושים והיו כלולים בנשמותיהם, ולכן יש להם היכולת לקיים המצוות באופן הראוי והמושלם כיון שכבר קיימיהו פעם אחת בתכלית השלימות בהיותם כלולים בנשמתו של אברהם אבינו, מה שאין כן אתם אומות העולם שאין שום מציאות שבעולם שיהא לכם היכולת לקיים את מצוותי באופן הראוי והנכון.

זהו שאמר הכתוב, וידבר ה' אל משה **במדבר סיני**, וכדברי הרבי ר' אלימלך זי"ע הנ"ל, שזה מורה על הכנעה ושפלות, אבל מאידך ניסא צריך להיות בבחינת באהל מועד, היינו מתוך שמחה והעדר עצבות מחמת ההכנעה. ויבואר המשך הכתוב, דאם יאמר האדם, איך יכול אני לשמוח כאשר הרביתי לפשוע ולהכעיס את הבורא כל עולמים,

ואמר הכתוב, ואתכם יהיו, רצ"ל שנשמותיהם של משה ואהרן יתעברו תמיד בישראל כאשר ילכו בדרכיהם, כגון מי שיתחזק בעונה יזכה לעיבור נשמת משה, ומי שיהא אוהב שלום ורודף שלום יזכה לעיבור נשמת אהרן. עכתודה"ק ועיי"ש עוד לדרכו בקודש.

נמצא דמלבד מה שהיינו נכללים בנשמותיהם של האבות הקדושים שהם קיימו את כל המצוות, הרי בנוסף לזה יש גם ענין של עיבור נשמת הצדיק שמסייע לקיים המצוה בשלימות. והרבה יש להתבונן בדברים אלו שהם התחזקות עצומה לכל הבא ליטרה, שיקבל סייעתא ועזר מקודש על ידי נשמות הצדיקים מדורות עברו שכבר קיימו המצוה בשלימות ויסיעו בידו לקיימה כראוי.

לידך, שכך וכך אמר לי הרב. אמר לו רבי שמואל, חיין שהיום באשמורת הבוקר קמתי והלכתי לבית הכנסת להתפלל, ובלכתי עברתי על בית אחד, ושמעתי קול בכיה גדולה מבפנים, ואמרתי אסורה נא ואראח על מה הם בוכים. וראיתי אותם כולם ערומים, שבאו גונבי לילה וגנבו כל אשר להם, וגם מלבושיהם הפשיטו מעליהם. מיד נכמרו רחמי עליהם, ופשתי את מלבושי מעלי, והלבשתי לבעל הבית, ואני חזרתי לביתי, ולבשתי בגדי שבת, והנך רואה בעיניך שאני לובש בגדי שבת. מיד נשקו רבי חיים על פיו, וחזרו לרבו וסיפרו לו המעשה, אמר לו האר"י ז"ל ודאי כך היה, ובעבור זאת המצוה זכה שנתלכשה בו היום נשמת רבי פנחס בן יאיר, שרבי פנחס בן יאיר תמיד נהג לילך לפדיון שבויים ולגמול חסד עם האומללים ונדבאים.

אבות יש בו תרי אנפין, דמי שמשכיל לידע שיחוס אבותיו היא לו זכות וחובה להתעלות ביתר שאת ולילך בדרכי אבות, אזי זכות אבותיו מסייעתו לעלות לגדולה כהנה וכהנה. אבל אם סבור להתפאר עם יחוסו מבלי לידע שזה מחייב אותו יותר מאחרים, אזי מיגרע גרע, כי ממנו דורשים עבודה קדושה כפי שראה ולמד בבית אבותיו.

ובעידן רעוא דרעזין
ש"ק פרשת במדבר תשנ"ד

לזה אמר הכתוב שיזכור ויתבונן שהוא היה נכלל באחד, דהיינו אברהם אבינו אשר אחד היה אברהם כנ"ל, וכיון שנשמתו היתה כלולה אצל אברהם אבינו לכן יכול בכל מצב להתחזק לבחינת לחודש השני, לבוא להתחדשות ולקבל על עצמו מאי דהוה הוי מכאן ואילך חושבנא.

לבן הסמוך המדרש על הלשון שאו את ראש, שאם יזכו יעלו לגדולה וכו' אם לא יזכו ימותו כולם, כי זכות ויחוס

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהרימו תרומתם קודש להדפסת הגליון

הרה"ח ר' חיים צבי ויינברגר הי"ו

ביתר עילית

לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח יקותיאל יהודה שיחי
לרגל שמחת אירוסיו במזל טוב

עב"ג תחי' בת הרה"ח ר' חיים מיכאל לופטרייבר הי"ו

יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

*****

הרה"ח ר' בנימין שר הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח החבר שמעון שיחי
לרגל שמחת אירוסיו במזל טוב

עב"ג תחי' בת הרה"ח ר' מאיר צבי בלומנטל הי"ו

לזכות בנו הב' צבי אלימלך שיחי שנכנס לעול המיצוות במזל טוב
יה"ד שאך קול ששון וקול שמחה ישמע במעונו ויזכה לרוות רוב נחת ואושר כה"י

*****

אחד מאנ"ש הי"ו

לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה

זכותו הגדולה תגן עליו לראות רוב אושר ונחת דקדושה מכל יוצ"ח,
ויושפע עליו ועל ב"ב רחמים וחסדים אשר בכל אשר יפנו יצליחו

הרה"ג ר' עלי יוסף אפרים הכהן כ"ץ שליט"א

קרית צאנו, נתניה

בן הרה"ח ר' בנימין חיים הכהן הי"ו, וחתן הרה"ח ר' אברהם שלמה הכהן רוט הי"ו
לזכות בנו משה הכהן שיחי' שנולד במזל טוב
יוכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר שלמה אברהם צבי לוק הי"ו

קרית צאנו, נתניה

בן הרה"ח ר' מנחם מענדל הי"ו, וחתן הרה"ח ר' אלכסנדר מאיר צבי גליק הי"ו
לזכות בתו תחי' שנולדה במזל טוב
יוכה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר שלמה שמרלר הי"ו

קרית צאנו, נתניה

בן הרה"ח ר' אברהם פסח הי"ו, וחתן הרה"ח ר' שלום ברבר הי"ו
לזכות בתו תחי' שנולדה במזל טוב
יוכה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

משפחת אליאס הנכבדה הי"ו

לעילוי נשמת אביהם היקר

מנכבדי עדתנו הק'

הרה"ח ר' משה אשר ב"ר זאב יהודה ז"ל אליאס

נלב"ע ביום ר"ח סיון תשמ"ג

תנצב"ה

הרה"ח ר' שמעון חיים אהרן טויסיג הי"ו - ירושלים

הרה"ח ר' מרדכי שמואל זילבר הי"ו - אלעד

הרה"ח ר' שמעון זילבר הי"ו - יוניאן סטי

לעילוי נשמת חמיו ואביהם היקר

מנכבדי עדתנו הק'

הרה"ח ר' אשר לעמל ב"ר יצחק ז"ל זילבר

נלב"ע ביום ר"ח סיון תשע"ו

תנצב"ה

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהרימו תרומתם קודש להדפסת הגליון

איש חי ורב פעלים לתורה ולחסד
שזכה וביתו היה בית ועד לחכמים
במסיבת הדינר לטובת המתיבתא ביוניאן סיטי,
בה השמיע כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע את דברות קדשו הנדפסים בגליון זה
הרה"ח ר' מנחם בנימין פאשקעס הי"ו

בארא פארק

לעילוי נשמת

זוגתו מרת פרידא ע"ה בר אשר ענזיל ז"ל

נלב"ע ביום י"ט תמוז תשע"ז

תנצב"ה

*****

משפחת פלדמן הנכבדה הי"ו

לעילוי נשמת

עמרת תפארת ראשם, רב האי גאון וחסיד, שהמית עצמו באהלה של תורה כל
ימי חייו, הריף ובקי טובא בכל חדרי תורה ומכמניה, דיינא דנחית לעומקא דדינא

הגאון הגדול

מוה"ר שמואל אהרן בן הרה"ח ר' משה פלדמן זצללה"ה

אב"ד תל אביב ומגדולי רבני קהל עדתנו הק'

שהשיב נשמתו המהורה ליוצרה ביום ב' בסיון תשס"ו

תנצב"ה

לקיים רצון צדיק!

המעוניינים לתרום להדפסת גליונות הד"ת

לכבוד השמחה במעונם או להנציח קרובים

נא יפנו מבעוד מועד בטלפון: 052-7140042